
Środa Śląska, dnia 29 marca 2024 r.

DO.0312.5.2024

**Szanowny Pan
Jerzy Kryciński
Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Środzie Śląskiej**

**Sprawozdanie z realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
za 2023r.**

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 roku, poz.177), który zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Pieczą zastępczą

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz 177) reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Środa Śląska na lata 2022 – 2025 został przyjęty Uchwałą Nr LXIII/583/22 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 sierpnia 2022r., zgodnie z art. 176 pkt.1 w/w ustawy.

System pieczy zastępczej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny;

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Formy pieczy zastępczej

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej
- 2) instytucjonalnej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu.

Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywająca w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej może pozostać w pieczy za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub dyrektora placówki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Osoba ta musi spełniać określone warunki:

1. kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, u pracodawcy,
2. legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Dziecko pozbawione w części lub w całości opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Współfinansowanie przez Gminę pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku readaptacyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W pieczy zastępczej (**stan na dzień 31.12.2023r.**) przebywało **60** dzieci w tym **1** dziecko przebywające na starych zasadach tzn. Gmina nie ponosi kosztów pobytu.

W **2023r.** ponoszono częściową odpłatność za **59** dzieci.

Procentowa odpłatność w **2022r.**

50% odpłatności za **30** dzieci

30% odpłatności za **3** dzieci

10% odpłatności za **19** dzieci

Procentowa odpłatność w **2023r.**

50% odpłatność za **34** dzieci

30% odpłatność za **11** dzieci

10% odpłatność za **14** dzieci

Częściowa odpłatność Gminy w latach 2022/2023

Instytucjonalna piecza zastępcza/ ilość dzieci/ kwota w zł		Rodzinna piecza zastępcza/ ilość dzieci/kwota w zł	
2022	2023	2022	2023
8 dzieci 118.270,05 (3 dzieci zostało objęte rodzinną pieczą zastępczą)	9 dzieci 265.355,38 (3 dzieci przeszło z rodziny zastępczej do POW w Środzie Śląskiej 2 dzieci zostało umieszczone w POW w Kamiennej Górze)	44 dzieci 176.589,30 (zakończono odpłatność za 2 dzieci, które opuściły strukturę rodziny zastępczej-- program usamodzielnienia się i powrót do rodziny biologicznej, 2 dzieci zostało umieszczone w POW w Środzie Śląskiej)	50 dzieci 215.373,53 (zakończono odpłatność za 3 dzieci, które opuściły strukturę rodziny zastępczej--powrót do rodziny biologicznej, 2 dzieci zostało umieszczone w POW w Kamiennej Górze, 1 dziecko przeszło do Rodzinnego Domu)

Źródło: GOPS.

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2022/2023

wynagrodzenie Rodziny zastępczej/wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki kwota w zł/ ilość rodzin		koszty lokalowe kwota w zł/ ilość lokali/ ilość rodzin	
2022	2023	2022r.	2023
53.309,94 4 rodziny	74.532,90 4 rodziny	14.405,90 4 lokale 4 rodziny	20.570,66 4 lokale 4 rodziny

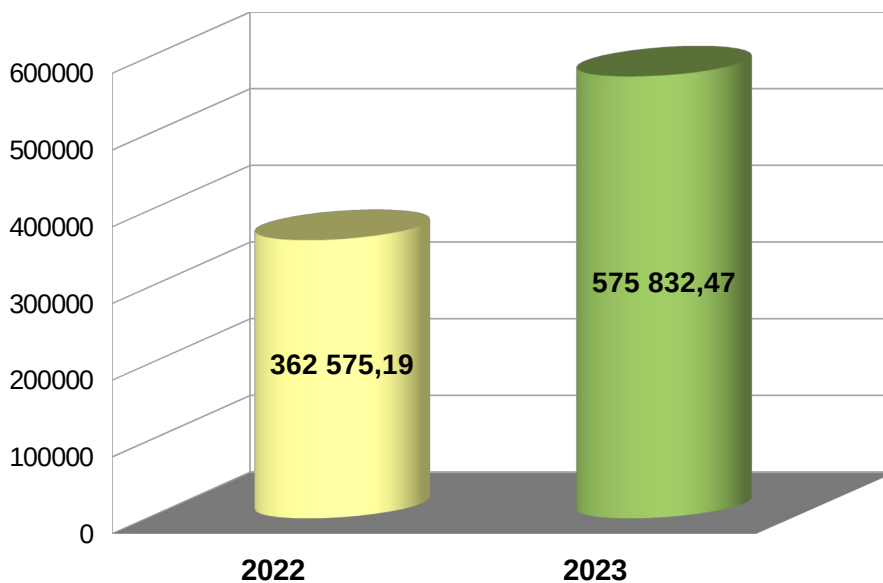
Źródło: GOPS

Koszty poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej tj. wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki oraz koszty lokalowe są ponoszone procentowo.

Wydatki poniesione przez Gminę z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej	2022r.	2023r.
Instytucjonalna piecza zastępcza kwota w zł	118.270,05	265.355,38
Rodzinna piecza zastępcza kwota w zł	176.589,30	215.373,53
Wynagrodzenie rodziny zastępczej, wynagrodzenie dla osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki, kwota w zł	53.309,94	74.532,90
Koszty lokalowe, kwota w zł	14.405,90	20.570,66
Razem	362.575,19	575.832,47

Źródło: GOPS

Wydatki gminy poniesione z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej

Źródło: GOPS

III. Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Zgodnie z zapisami ustawy zatrudniono asystenta rodziny w wymiarze pełnego etatu. Dominującym problemem występującym w rodzinach są deficyty w umiejętnościach opiekuńczo-wychowawczych, a także nieumiejętne gospodarowanie posiadanym budżetem, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne oraz nadużywanie alkoholu.

Praca asystenta rodziny polega przede wszystkim na wspieraniu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności udzielaniu rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększaniu kompetencji rodzicielskich. Rolą asystenta rodziny jest zachęcanie członków rodziny do zmiany, a następnie wspomaganie ich w tym procesie. Działania asystenta rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

W 2022r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objętych było **18 rodzin**, w których przebywało **37 dzieci**.

W 2023r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej zatrudniony był 1 asystent rodziny, który pracował z **14 rodzinami**, gdzie przebywało **36 dzieci** w tym 5 rodzin na wniosek Sądu. **W 5 rodzinach** asystentura została zakończona, w tym:

- 1 rodzina - nabyła umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, należycie wywiązuje się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych
- 1 rodzina – złożyła rezygnację z asystenta rodziny
- 1 rodzina – zaprzestała współpracy z asystentem rodziny
- 1 rodzina – zmieniła miejsce zamieszkania
- 1 rodzina- postanowienie Sądu o umieszczeniu dzieci pod opieką ojca biologicznego

Zadania realizowane przez asystenta rodziny

- diagnozowanie głównego problemu w rodzinie oraz problemów współistniejących,
- treningi budżetowe w rodzinach, w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, nauka systematycznego regulowania bieżących opłat,
- praca nad komunikacją w rodzinie, wsparcie w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z problemami,
- praca z rodziną w kierunku utrzymania pracy zarobkowej,
- praca w kierunku większego zaangażowania rodziców w sprawy szkolne dzieci,
- pomoc rodzinie w sprawach urzędowych,
- praca pedagogiczna z dziećmi, nauka systematyczności,
- trening prawidłowego wychowania i opieki, pomoc w sprawowaniu opieki nad dziećmi,
- nauka konstruktywnego spędzania czasu wolnego,
- nauka i trening utrzymania czystości w lokalach mieszkalnych oraz na posesjach budynków,
- trening wykonywania czynności opiekuńczych nad dzieckiem, wskazówki dotyczące higieny, karmienia, kontrola wizyt u lekarzy specjalistów, kontrola realizacji szczepień,
- organizacja w rodzinach indywidualnych pogadań na temat zdrowego trybu życia oraz konsekwencji i skutków związanych z uzależnieniem od alkoholu i środków odurzających
- prowadzenie rozmów motywacyjnych, wspierających, dyscyplinujących
- organizacja w rodzinach pogadań dotyczących stosowania higieny osobistej, kształtowania własnego wizerunku.

Asystent rodziny w celu prawidłowej realizacji zadań współpracował ze specjalistami instytucji :

- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Środzie Śląskiej
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej
- placówek oświatowych,

- Komendy Powiatowej Policji w Środzie Śląskiej
- przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- członkami grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego,
- psychologiem
- pracownikami socjalnymi
- placówek medycznych(np.lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe)
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

2022r.	2023r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 18 w tym dzieci: 37 (zakończono współpracę z 10 rodzinami)	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta 14 w tym dzieci: 36 (zakończono współpracę z 5 rodzinami)

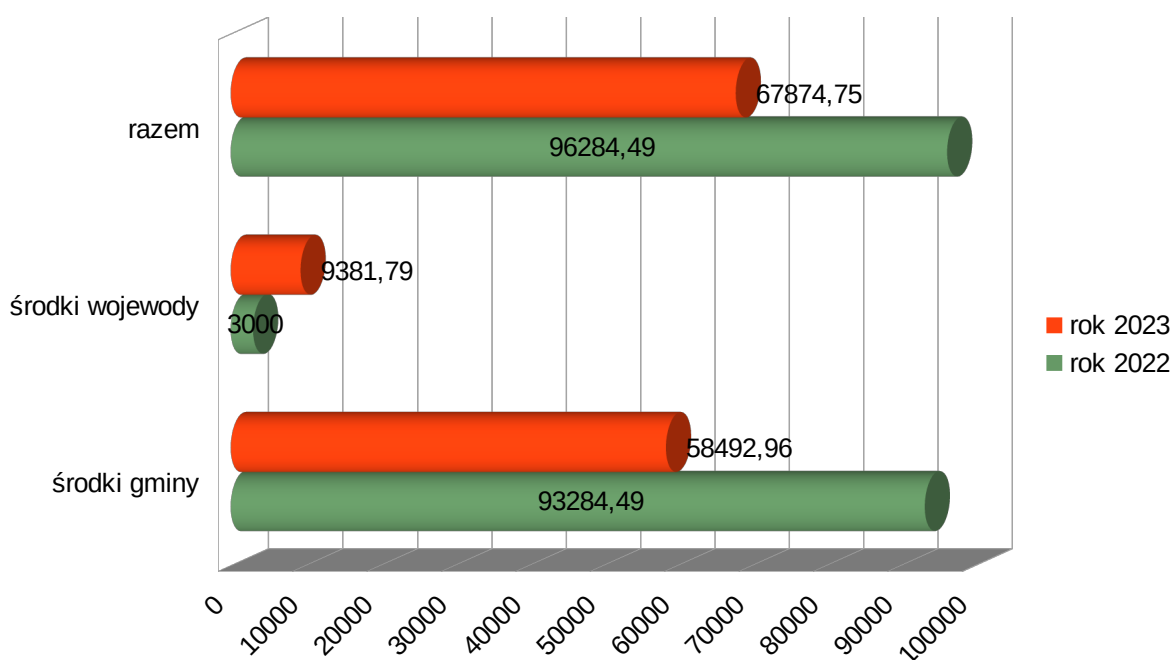
Źródło: GOPS

IV. Dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej na część wydatków związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023r. przystąpił do programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2023 pn. „Program asystent rodziny na rok 2023” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Powyższe zadanie było dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody w kwocie 7.381,79 zł. jako dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny oraz w kwocie 2.000 zł. jednorazowego dodatku dla asystentów aktywnie działających na rzecz rodzin.

wydatki na asystenta rodziny	2022r.	2023r.
środki gminy	93.284,49	58.492,96
środki wojewody	3.000,00	9.381,79
razem	96.284,49	67.874,75

Źródło : GOPS.

V. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

W roku 2023 odbyło się 12 spotkań Treningu Kompetencji Wychowawczych. Zajęcia odbyły się od 12 stycznia do 7 grudnia 2023r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej. Uczestnikami warsztatów byli m.in. rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny. W szczególnych sytuacjach możliwe było odbycie treningu w systemie indywidualnych spotkań. Tematyka warsztatów obejmowała następujące zagadnienia:

- Ukierunkowanie myślenia na potrzeby i możliwości dzieci – czyli jak wzmocnić w dziecku jego naturalne możliwości i zdolności.
- Wprowadzenie umiejętności słuchania dzieci, gdy one zgłaszają się do rodziców z problemem – czyli jak dobrze słuchać dzieci i być na nie uważnym.
- Nauka rozpoznawania uczuć w kontaktach z dziećmi, nazywanie ich – czyli jak budować relację z nimi, głębszą i bliższą.
- Umiejętności motywowania dzieci do aktywności i współpracy z rodzicami – czyli co zrobić aby dzieci słuchały się rodziców.
- Zapoznanie rodziców z podstawową wiedzą na temat stosowania konsekwencji i nagród; rola „ram” zachowania dzieci – czyli jak stawiać granice i nie dać sobie wejść na głowę.
- Jak organizować czas wolny dzieciom (znaczenie urozmaicenia aktywności), jak się z nimi bawić w różnym wieku.
- Jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty i nieporozumienia bez zwycięzców i pokonanych.
- Zapoznanie rodziców ze specyficznymi potrzebami i zachowaniami dzieci w określonych fazach rozwojowych, jak dopasowywać metody wychowawcze, wymagania - do wieku i możliwości dziecka.

- Zasady współpracy ze szkołą, przedszkolem i innymi placówkami wychowawczymi
- Wzmacnianie samodzielności i zaradności dziecka.
- Jak skutecznie chwalić dzieci.
- Dodatkowe spotkania indywidualne z rodzicami, omawiania bieżących trudności.

Co zyskali rodzice uczestniczący w warsztatach

Uczestnicy warsztatów podnieśli kompetencje potrzebne do radzenia sobie w różnych sytuacjach występujących w relacji rodzic – dziecko, skuteczne osiąganie celów wychowawczych, budowanie i utrzymywanie pożądanej wychowawczo więzi z dzieckiem. A w szczególności:

- Poprawę funkcjonowania pod względem więzi, zaradności, umiejętności wychowawczych, komunikacji, racjonalnych granic.
- Wiedzę praktyczną w relacji rodzic-dziecko
- Zwiększenie umiejętności budowania więzi z dziećmi i w całej rodzinie.
- Wsparcie w zakresie wychowywania dzieci, rozwiązywania trudnych sytuacji.
- Zwiększenie wiary we własne możliwości bycia „wystarczająco dobrym rodzicem”.
- Możliwość znalezienia w sobie takich postaw, które ułatwią im radzenie sobie z wychowywaniem dzieci.
- Większą wiedzę, kompetencje, umiejętności rodzicielskie, opiekuńczo – wychowawcze.
- Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z własnymi indywidualnymi trudnościami tak, iż w mniejszym stopniu będą wpływały one negatywnie na wychowywanie dzieci.

Konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

z poważaniem

Do wiadomości:

1. P. Adam Ruciński
Burmistrz Środy Śląskiej
- 2.a/a